

Програм васпитно-образовног рада са децом од треће године до поласка у школу

Општи циљ предшколског васпитања може се превести у три групе циљева, који истовремено означавају три глобалне сфере развоја и васпитања детета: упознавање себе и овладавање собом, развијање односа и сазнања о другим људима и изграђивање сазнања о околини и начинима деловања на њу .

Ослоњени на ту идеју, програм рада са децом базирамо на идеји да све теме, активности, уређење простора, сарадња са децом и родитељима, морају управо бити подређени овим циљевима. У оваквом приступу помера се угао гледања са већ одређених садржаја и неповезаних активности којима се подређује целокупан боравак у вртићу. У оваквом приступу, васпитачи и педагог својом рефлексивном праксом и на њој заснованом раду, одлазе дубље у разумевање своје праксе, и померају свој фокус са питања „шта и како“ на „зашто“ (Зашто одређена тема, зашто децу баш то интересује, зашто сарађују на одређени начин, зашто ја одабирам овакву тему или одређену активност, зашто овако реагујем...). Одређивање теме, омогућује васпитачима слободу избора у организацији свог рада (рад на пројекту или рад у центрима интересовања) и на томе засновано уређење простора и документовање догађаја.

Документовање постаје база за развој даље праксе. Притом, нагалашава се колажно документовање ослоњено на различите врсте документовања и онога што се види као документ. Документовање се не доживљава као завршетак једне активности већ као њен саставни део. Наиме, фотографија једне активности или видео запис или цртеж, као документ, постају основа за дијалог о тој активности, њено продубљено разумевање од стране васпитача и детета и самим тим отвара даље могућности за наставак те активности или њен развој у другом правцу. Такође, овакво документовање помаже практичарима да могу реалније да сагледају сопствени рад.

На тимским састанцима практичара, документ постаје отелотворење васпитачевих уверења, поступака, полазишта и понашања којег често није ни свестан. Постојањем портфолиа детета, олакшавамо праћење развоја сваког детета и то не у правцу задовољења стандарда већ праћења развоја у односу на претходне компетенције детета, потпомаже се

сарадња са родитељима и креира клима подржавајуће средине у којој је свако дете поштовано као појединац који расте и развија се.

Простор у вртићу уређен је према центрима интересовања која деца слободно користе. Постављање широких циљева и просторно уређење простора према центрима интересовања не значи потпуну релативизацију дешавања у вртићу у којој васпитач постаје само посматрач. Васпитач је управо тај, који креирањем широких тема, специфичним уређењем простора, неприметно даје правац и циљ активностима деце. Пажљивим проматрањем деце, васпитач на крају сваког дана разговара са децом о томе шта се дешавало тог дана, а шта ће се дешавати сутра, и простор припрема за наредни дан да подстакне децу и провоцира их. Такође, према избору васпитача, простор може бити подређен и актуелном пројекту (који може трајати и годину дана), где се простор преуређује тако да одговара потребама пројекта.

Васпитачи у нашем програму одлазе даље од објективних преносиоца знања и објективних „тумача“ дешавања и понашања. Наиме, у овом програму, полазимо од идеје да је васпитач тај који живи са децом, који васпитава управо својим субјектом и који се васпитава субјектима деце. Васпитач и деца заједнички уче и једино такав васпитач онда може бити реалан према себи и према деци. Деца од најранијег узраста показују способност за поверење у одрасле и супериорност у односу на одрасле у способности за реципрочно поверење. Да би васпитач могао да поштује дете, (а то је питање односа, а не ситуационо манифестно поштовање), он га мора јакно добро познавати и осетити. На овом путу јакно је важна сарадња са родитељима која постаје један од главних задатака нашег програма. Родитељи и васпитачи морају градити однос поверења и поштовања, како би се градили сараднички односи и партнерство на свим пољима деловања.

Иако оријентисани према циљевима које смо споменули, наглашавамо важност начина на који ће активности у вртићу бити организоване. Наиме, вртић у нашем програму постаје место активног живљења детета и никако га не подређујемо припреми за школу. Активности које се организују за децу имају пре свега игровни карактер. Игра је основни начин дејег учења и изражавања јер обезбеђује могућност активног деловања, промишљања, испробавања без страха од последица, могућност да се буде неко други, могућност да се манипулише, да се комуницира, да се испроба, пита и добије одговор и

да се стави у акцију капацитет флексибилности детета и одраслог. Игра у вртићу мора бити култивисана, како би се заштитио имагинативни простор, мора имати одређена правила како се не би „распала“ и самим тим деци олакшава учење тих правила јер деци је јако битно да очувају игру. Игра не сме бити злоупотребљена у сврху дидактизирања, већ наши васпитачи разумеју сву озбиљност игре и њене аутентичности.

Сарадања са родитељима и локалном заједницом чини јако битан део нашег рада. Свако дете долази у вртић са већ постојећим социјалним и културним капиталом . То је део онога што је култура породице, заједнице, традиција породице и средине, начина комуницирања, начина градње социјалних односа, што је све јако важно за разумевање детета, али и за изградњу заједничке културе у вртићу.

Припремни предшколски програм

Припремни предшколски програм јесте део редовног програма предшколске установе у целодневном или полудневном трајању, који се остварује са децом у години пред полазак у школу.

Припремни предшколски програм у потпуности прати идеје и полазишта Основа програма, те се рад са децом на овом узрасту такође одвија кроз природно, смислено и релевантно освајање знања и развојкомпетенција путем тема, пројеката и активности и никако није учење које је сепаратисано од остатка живљења у вртићу.

Са друге стране, припремни предшколски програм остварује се тако да се ослања на идеје о кључним образовним компетенцијама за целоживотно учење:

- Комуникација на матерњем језику;
- Комуникација на другом језику;
- Математичке, научне и технолошке компетенције;
- Дигитална компетенција;
- Учење учења;

- Друштвене и грађанске компетенције;
- Иницијатива и предузетништво
- Културолошка свест и изражавање

Vrticaluga.rs